

V okraju Celje - okolica bodo morali z odkupom žita pohiteti

Cepnav je letošnji plan odkupa žita nižji od lanskega, vendar odkup ne poteka tako zadovoljivo kot lansko leto. Do sedaj je v okraju Celje-okolica odkupljeno le 40% belega žita, odkup bi se pa moral po časovnem planu zaključiti že 23. avgusta. Posebno slabi rezultati odkupa so v Savinjski dolini, kjer bi morali končati z odkupom že 5. avgusta, pa kljub temu ni do danes odkupljeno več kot 60%. Plan odkupa je letos v Savinjski dolini nižji od lanskega za 50% do 75%, ponekod pa celo do 90% zaradi razširitev hmeljskih nasadov. Nizek odstotek odkupa v Savinjski dolini je dokaz, kakšen oportunističen vladar med odborniki, ker se celo pustijo vleči za nos od raznih vaških spekulativov, ki jamrajo, da žita ni. Ker so v Savinjski dolini plani več kot polovico nižji in lanskim, niso pa mnogokje še povečali letos v odgovarjajočem obsegu hmeljske nasade, je plan odkupa žitaric več kot preizek, zato bi moral odkup potekati brezhibno.

Vzrokov zakaj odkup teče tako počasi slišimo na terenu več. Skoraj povsod se izgovarjajo na sušo in slabo letino. V Savinjski dolini se pa še poleg tega radi izgovarjajo, da so plan v hmelju dosegli in da zato niso dolžni oddati žita. Radi pa pozabljajo na uredbi, ki določa, da se kmetovalcem, kljub temu če so izpolnili plan v hmelju, lahko predpiše oddaja žita po najnižji normi. Po drugod se izgovarjajo, zlasti v višinskih predelih, da še niso omlatili, nadalje da niso omlatili zato, ker ni bilo mlatilnic. Seveda izgovor z mlatilnicami ne drži, ker je Ustroj povsod stavil na razpolago potrebno število mlatilnic. Drži pa to, da ponekod niso hoteli mlati pri Ustroju, ker so menili, da je 8 odst. mlatilniške merice preveč ter je zato v okrajnem merilu plan mlatilniške merice dosežen le 50 odst.

Seveda ti in slični vzroki ne držijo in niso opravičljivi. Porodili so se v glavah vaških spekulativov, katerih namen je zavirati odkupe. Temu pa kaj radi nasedajo tudi ostali kmetje in mnogokje nekateri odborniki. Da ravno veliki kmetje zavirajo odkup nam priča dejstvo, da so skoraj povsod mali kmetje že izvršili svojo oddajo. Neodane količine skoraj v celoti padajo na velike kmete. Glavni vzrok slabega odkupa je torej oportunističen, ki vlada pri mnogih odbornikih, kateri skušajo hote ali nehoti zagovarjati in ščititi takšne spekulante, namesto da bi jih razkrinkali. Tudi nedelavnost nekaterih krajevnih odborov pri reševanju pritožb je krivda slabega odkupa. Tako so v Ponikvi pri Grobelnem ležale pritožbe vse do danes nerešene v predalu, namesto da bi jih krajevni odbor v roku treh dni odposlal s svojo utemeljitvijo okraju v rešitev. Kmetje namesto, da bi oddali žito čakajo na rešitev, odborniki pa pravijo, naj prošnje čakajo še nadalje v predalu, dokler ne pride nekdo iz okraja, da jih bo rešil. Sličen primer se je zgodil v Trnovljah kmetu Planinšek Francu, ki je vložil na krajevni odbor pritožbo zoper previsoko oddajo. Pritožba je ležala tudi v predalu in bi se ležala kdo ve koliko časa, če jo sam kmet ne bi dvignil in prijavil primer na okraju. Slab odkup je pripisati tudi dejstvu, da so mnogi krajevni odbori pričeli prepozno z revizijo obremenitev, katera se bi morala končati že 20. julija. Vendar 35 krajevnih odborov do tega roka ni zaključilo revizije, temveč šele tedaj, ko so prišle okrajne ekipe v pomoč, ponekod celo v samem začetku odkupa. Cepnav je bil plan odkupa po reviziji zaradi objektivnih razlogov v celoti znižan za okrog 40 vagonov, niso krajevni ljudski odbori skoraj nič pokrenili, da bi se plan realiziral kljub temu, da so takrat povsod postavljali, da je plan dosegljiv in da ga bodo dosegli. To so glavni vzroki slabega odkupa. Opazja se pa tudi, da povsod večji kmetje izkoriščajo ukrepe o demokratizaciji ter jih napadno tolmačijo ohraneno razumejo v svojo korist. Spekulante in zaviratelje, ki ne izvršujejo svojih obvezb do treba čimprej naučiti, da bodo tudi oni začeli spoštovati demokracijo, tako, da bodo svoje obveznosti izvrševali kot vsi ostali pošteni delovni kmetje.

V Savinjski dolini so izpolnili plan odkupa že v Gotovljah, Zalcu, Petrovčah in Gomilskem. Najslabši so na Vranskem, s komaj 31 odst. doseženega plana. Slabi so tudi v St. Lovrencu pri Preboldu, kjer so dosegli 60 odst. plana in Polzeli, kjer so dosegli 68 odst. plana.

V Vojniku, Slivnici pri Celju in St. Juriju pri Celju se odkup tudi nikamor ne premakne. Nekateri kmetje so pripeljali celo moljavo žito, kar jim je seveda zadruga zavrnila, sedaj se pa izgovarjajo, da drugega žita nimajo. Tu tudi sami krajevni odbori pokrenje malo ali celo nič, da bi odkup izboljšali. V Vojniku so v odboru taki oportunisti, da zagovarjajo kmet-spekulante, namesto da bi jih razkrinkali. V Višnji vasi dajejo slab zgled ostalim kmetom odborniki, ker še sami niso oddali žita. Sam tajnik prednjači v tem pogledu. Izgovarjajo se, da so oni oblast, da so izvoljeni organi in da tudi oni odločajo. Pozabljajo pa tudi, da so oni kot voljeni organi dolžni skrbeti, da se plani realizirajo. V St. Vidu pri Grobelnem je velik kmet Gajšek Florjan na krajevnem odboru izjavil, da nima z ljudskim odborom nič opravka. Kako to, da ga krajevni od-

bor ne zna drugače ukrotiti? Veliki kmet-spekulant Golčman iz Dramelj je izjavil, da bo oddal le tedaj, če bo pri tisk. Ta je že znan kot zavirač odkupov, saj je že spomlad skrival ekipe za izterjavo zaostankov živila celo v čebelnjaku. Izrazil zavirač je bivši predsednik krajevnega odbora Drensko rebro, ki je lansko leto imel predpis 1.050 kg, letos pa samo 400 kg, kljub temu je pa oddal le 13 kg kot neko miloščino. Ta se hoče z odkupi naravnost norčevati, toda verjetno mu ne bo uspelo, ker se bo prej rajši premislil. Ostali kmetje se zgražajo nad takšnim početjem, tisti pa, ki še niso oddali, se sklicujejo nanj. V krajevnem ljudskem odboru Loka pri Zussmu je veliki kmet Tepež Jože raztrgal odločbo o oddaji, ko so mu jo prinesli.

Kakšen oportunističen vladar ponekod pri nekaterih odbornikih, je razvidno iz primera v ljudskem odboru v Blagovni. Odborniki so hoteli prepričati ljudi v poverjeništvu za državne nabave, ko so delali razrez, da ima pri njih žito samo tri zrna na klasu. Izgovor o slabem pridelku je bil slab, ker je ekonomija v Blagovni imela donos pšenice 21 mtc in ječmena 26 mtc.

Razen nekaterih krajevnih odborov v Savinjski dolini ni do sedaj niti eden krajevni odbor še izvršil plana oddaje. Najboljši do sedaj je St. Janž pri Velenju, ki je dosegel 72 odst. plana in St. Andraž, ki je dosegel 70 odst. plana, čeprav sta bila ta dva krajevna odbora lansko leto pri odkupu žita ena najslabših. Najslabše poteka pa odkup v naslednjih krajevnih odborih: Slivnica pri Celju 8, Planina pri Sevnici 10, St. Vid pri Planin 12, St. Lenart nad Laškimi 29 in St. Rupert nad Laškimi 30 odstotkov.

Toda spekulante že sprejemajo zasluzene kazni. V St. Juriju ob Taboru plan oddaje zavira le peščica spekulativov. Eden izmed teh je Marn Stefan iz Pondera, ki je sprejel že denarno kazn 15.000 din. V krajevnem ljudskem odboru Vransko-Sv. Jeronim sta bila kaznovana z denarno kaznijo Felicijan Anton za 7000 din in Felicijan Franc za 15.000 din. S kaznijo deset tisoč din je bil kaznovan tudi Zmajde Franc iz Liboj in s 25.000 din Tavčar Stanko iz Sv. Petra v Sav. dolini. Fidler Jakob iz St. Vida pri Grobelnem pa je bil kaznovan z 20.000 din, zato ker se je upiral oddaji. Sedminek Ivan iz St. Petra v Sav. dolini je dobil 6 tednov poboljševalnega dela zaradi zavlačevanja oddaje.

Poverjeništvu za državne nabave že izvaja potrebne mere, da bodo odkupi tekli bolj hitro kot do sedaj. Sestavljene so ekipe, ki že od 18. avgusta delajo na terenu, zaenkrat v bližnjih krajevnih odborih v Vojniku, Trnovljah, Sentjurju pri Celju, Ljubčani in Skofji vasi. Ko bo tu odkup izvršen, in spekulanti predlagani v kaznovanje, bodo šli drugam, pa tudi v Savinjsko dolino, ko bo obiranje hmelja končano, tako da bo plan odkupa v celoti dosežen.

Celjska pošta si je drugič priborila zvezno prehodno zastavo

Odljuba delovnega kolektiva Pošte, ko mu je bila prvič podeljena zvezna prehodna zastava v lanskem novembrskem tekmovalstvu, je dala poleta in socialistične zavesti, da čim prej izpolnijo naloge petletnega plana. To je zahtevalo ostro borbo, v kateri so z organizacijo dela in medsebojnim tekmovalstvom dosegli polletni plan s 115%, plan delovnih enot s 93% in odstotek storilnosti pa je bil 92%, ker so bile delovne norme s 1. januarjem 1950 zvišane za 15%.

Najboljša dva v odpravnem oddelku, ki sta odpravila v tem času 1.495.794 pisemskih pošilk, za 23% več kot v prejšnjem polletju, **Stoklas Franc** in **Kolar Anton** se nenehno trudita, da so vozički s paketi skrbno naloženi, da ne pride na preozkih peronih celjske postaje do nesreč in da iz vseh mogočih krivulj razbereta naslovnik.

V brzojavnem oddelku, kjer je promet narasel za 9%, sta najboljši **Jelen Majda** in **Sorčan Anica**, ki oddajata slepo z 10 prstnim sistemom na modernih teleprinterjih.

V krajevnem telefonski centrali je promet za 19% večji in telefonistke z ogromnimi napori včasih tudi težko ustrezajo na zastareli ročni telefonski centrali vsem željam naročnikov. Tu je najboljša **Bucej Anica**, ki pri delu ne vidi drugega kot samo signalne lučke in vezalne vrvice.

V medkrajevnih centrali je promet narasel za 35%, ki ga telefonistke obvladajo le s preseganjem norme po 30% in še več. Kakšno mrežo vrvic imajo v dopoldanskih urah na svojih aparatih in kako težko se je preriti do Ljubljane, vedo najbolje **Zaje Dragomir**, **Kolenik Marija** in **Ropotar Elica**.

Pri pismonoših, ki prehodijo dnevno 166 km in poznajo vsakega Celjane, se najboljše odlikujeta **Spes Ivan** in **Ljubici Marija**.

Vsi skupaj so opravili 5312 prostovoljnih ur.

Ta uspeh so dosegli le z odličnim sodelovanjem partijske organizacije, sindikalne podružnice in uprave s stalnim tedenskim študijem, kjer si dvigajo ideološko razgledanost ter strokovno sposobnost.

CELJSKI

LETO III
Štev. 34
26. 8. 1950
CELJE

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV CELJE-MESTO, CELJE-OKOLICA IN ŠOŠTANJ

Jutri bo otvoritev okrajnega festivala v Žalcu

TRETJI OKRAJNI FESTIVAL odraz naporov in uspehov savinjskih hmeljarjev

Okrajni odbor OF Celje-okolica priredi v času od 27. avgusta do 4. septembra 1950 tradicionalni Okrajni festival v Žalcu. Razstava, ki bo prirejena v prostorih gimnazije v Žalcu od 27. 8. do 4. 9. 1950, bo prikazala razvoj hmeljarstva od njegovih začetkov do današnje dobe. Prvi poskusni nasad je napravil leta 1854 Zalčan Žuža. Njemu sta sledila v letih 1869 dva Celjane. Ti nasadi pa so se opustili in šele oskrbnik Novega Celja, Jože Bilger je svoj poskusni nasad v letu 1872 stalno obdržal, vendar le v zasebnem okviru rastlinskega gospodarstva. Pravi začetnik savinjskega hmeljarstva pa je Janez Hausenbühler, ki je s svojim nasadom v letu 1876 pritegnil še druge, tako da se je po nekaj letih začelo širiti sajenje hmelja splošno po Savinjski in Salski dolini. Leta 1880 so ustanovili v Žalcu Hmeljsko društvo. Naši hmeljarji praznujejo letos 70 letnico svojega prvega združenja. Savinjski hmelj je kmalu zaslovel na svetovnih tržiščih, kar bodo potrdile razstavljene diplome in odlikovanja. Leta 1902 so si hmeljarji postavili v Žalcu prvo hmeljarno, ki pa je postala kmalu pretesna zaradi česar so jo v letu 1907, 1925 in 1926 povečali. Danes pa lahko trdimo, da imamo največjo hmeljarno v Evropi. Okupator je hmeljske nasade domalega zatrl, da je na ta način omogočil višjo ceno nemškemu slabše kakovosti. Zato je naša ljudska oblast po osvoboditvi vložila mnogo truda, da je te nasade obnovila. Predvojne površine še niso dosežene, kakor bo nazorno prikazano na grafikonih, vendar bodo dosežene in presežene v najbližnji bodočnosti, ker se nudi hmeljarjem vsa podpora in pomoč. Veliko pa je storjenega za kakovost in renome našega hmeljarstva, ker so izločene iz hmeljske trgovine vse spekulantske tendence in že postavljene cene na sigurno osnovo. V kapitalističnem redu hmeljar niti do zadnjega ni vedel, če se mu bo trud izplačal. Kupčija je bila nekaka loterija. Danes pa so hmeljarji sigurni, dobre in enake cene, so vezane le na kakovost, ne pa na srečo in premoženje pridelovalca.

Pridelovanje in obdelovanje hmelja bo prikazano nazorno tako, da bo imel tudi nehmeljar vpogled v naravno prikazano hmeljišču v delo hmeljarja. Hmeljar sam pa bo našel na razstavi pravilne napotke za umno hmeljarstvo, ker bodo prikazane tudi napake pri obdelovanju hmeljišč. Prikazano bo pravilno in nepravilno sajenje hmelja v jamo, pod lopato, motiko, železni drog, obrezovanje, gladka rez, rez na čep, nepravilna rez, obiranje in napejlava poganjikov, obdelava, gnojenje, umetna gnojila (doziranje na en saidež), pravilno in nepravilno obiranje ter sušenje od prvotnih primitivnih do današnjih najboljših sušilnic z infra žarki. Poseben oddelek bo namenjen hmelju kot rastlini. Hmelj je dvodomna rastlina. Na eni rastlini so le moški, na drugi le ženski cveti. Pa se najde letos par, ki ima na isti vejici moške in ženske cvete. Botaniki bodo trdili, da je to nemogoče. Dolej se še kaj takega ni našlo. Videli pa bomo to na razstavi. Za hmeljarja so važni le neplojni ženski cveti, zato uničuje vse moške rastline, ki rastejo divje ob me-

jah in potokih. Pri Hmezaču obstoja selekcijska postaja, ki bo prikazala markacijo opazovanih rastlin določenih za selekcijo, prednosti sadežev izbranih rastlin, cepljenje, umetno oplojevanje in druge poizkuse.

Škodljivci na hmelju bodo vidni v naravi ali pa povečani na sliki. Za uničenje rdečega pajka, prosene večje, uši, stenice, bolh, brnarjev in ličink v

Tudi kulturni del festivala bo pester V nedeljo 27. avgusta bo gostovala kulturno-umetniška skupina iz Stor s pevskim koncertom v Ponikvi pri Grobelnem. Isti dan bo igralska skupina iz Rimskih Toplic gostovala v Planini z igro Miška Krajnc »Pot do zločina«. Igralska skupina iz Polzele pa bo v Prevorju prikazala Nušičevo komedijo »Dr. V Kozju bo 27. 8. kul-

koreninah bodo prikazana obrambna sredstva s količinsko uporabo.

Vsakogar bo zanimala predelava hmelja in eksport. Delno bo to prikazano na razstavi, obiskovalci pa si bodo predelavo ogledali še v Hmeljarni, ki bo te dni polno zaposlena s tem delom. Viden bo prehod hmelja iz hmeljarne v pivovarno. Grafikoni bodo pokazali povprečni pridelek, letni izkupicek in padavine vse od leta 1919. Razstavljena pa bo tudi vsa literatura, ki nudi hmeljarju poduk za umno hmeljarstvo. Končno pa bo razstavljen letošnji pridelek naših hmeljarjev. Izvršeno bo bonitiranje (ocenjevanje), najboljše pridelovalcem pa bodo podeljene nagrade.

Vse dosedanje hmeljarske razstave, tudi indemske so se omejele zgolj na ocenjevanje. Ta pa bo prva razstava, ki bo zajela hmeljarstvo na široko in prikazala podrobno delo in uspehe savinjskih hmeljarjev.

Razstava v Celju znak moči in napredka lokalnega gospodarstva

Poverjeništvu za lokalno industrijo in obrt je pripravilo v Celju veliko razstavo lokalnega gospodarstva, ki v novi državi zavzema vedno večji razmah. Razstava v Celju je obenem dokaz, da v našem mestu ne manjka odličnih strokovnjakov in mojstrov, ki se lahko kosajo s svojimi vrstniki daleč naokrog. Razstava sama je dobro organizirana in po mnenju mnogih, ki so videli razstavo v Ljubljani, dosti boljša od ljubljanske, dasiravno po predmetih morda ne, pa vsaj v organizaciji. Za razstavni prostor je razstavljalec dobro poslužila prostorna mestna ljudska šola. Predmeti so razstavljeni na dvorišču, pritičju, prvem in drugem nadstropju.

Razstavne prostore so razdelili predvsem na nekaj glavnih paviljonov kot so to lesni, kovinski, komunalni, prehrambni in tekstilni odelek. Poleg tega so na razstavi zastopana razna društva, socialne ustanove in zdravstvene ustanove. Svoj oddelek ima tudi gledališče in likovna sekcija društva »France Prešeren«. Tudi socialistična trgovina in gostinstvo sta pripomogli k pestrosti razstave.

V lesnem oddelku se v kakovostni izdelavi kosajo med seboj podjetja MLO mizarstvo, Lesno predelovalno podjetje in Lesno industrijsko podjetje ter privatniki Filipič in Pristovšek. Izdelana pohištva s tapetniškimi izdelki MLO Tapetništva in privatnih tapetnikov Škorca in Smigovca, so zares dokaz visoke strokovne sposobnosti mojstrov, ki so jih izdelali. Bilo bi potrebno prikazati več takih kosov pohištva, ki so postavljeni poleg izložbe gostinstva in Ljudskega magazina, kajti taki predmeti so bolj pristopni širokim množicam, za katere je bila razstava pravzaprav prirejena.

Izredno lep izdelek je pisarniška delovna soba iz trdega lesa, ki jo je izdelalo MLO mizarstvo. Na hodniku so obešeni najrazličnejši furnirji vseh mogočih barv in sirovinskih izvorov.

V kovinskem oddelku so gledalcem vzbujali pozornost lično izdelani štedilniki, sobne peči in druge inštalacijske naprave. To so izdelki MLO Inštalacije in mojstrov Klinarja, Rozmana in Dolžana. Tovarna emajlirane posode je razstavila množina svojih izdelkov od pepelnikov do velikih kopalnih ban. Poleg tega so bili razstavljeni

turno-umetniška skupina iz Gomilскеga gostovala z igro »Krapci« od Ingo-liča. V Socki bo isti dan pevski koncert, ki ga bo izvajalo pevsko društvo iz Laškega. S temi gostovanji se bodo utrile kulturne vezi med posameznimi kraji v našem okraju. Največji kulturni dogodek v času festivala bo brez dvoma otvoritev letnega gledališča 2. septembra zvečer v Grižah. To bo prvo letno gledališče v okraju. Za krst gledališča bodo igrali »Miklovo Zalo«, ki jo bo podala kulturno-umetniška skupina iz Zalca.

V okviru festivala bo v nedeljo 3. septembra dopoldne v Žalcu veliko zborovanje, na katerem bodo podeljene nagrade najboljšim pridelovalcem letošnjega hmelja. Popoldne istega dne pa bo v Žalcu ljudska veselica.

Tako bo festival res odraz gospodarske in kulturne dejavnosti v okraju Celje-okolica pri izgradnji socializma.

stroji, ki jih izdeluje obrat »Javoršek«. V kovinskem oddelku ne manjka izdelkov učencev v gospodarstvu, kar se pa ne opazja v lesnem oddelku.

V paviljonu prehrambnih predmetov razstavlja Tovarna sadnih sokov, ki sedaj izdeluje že vrsto najrazličnejših sokov, likerjev, konzerviranega sadja in drugih podobnih stvari. Tudi embalaža je izdelek tovarne. Presenetljivo je pogledati pridelke MLO Ekonomije. Takih pridelkov še dosedaj ni bilo na trgu. In če smo že pri prehrani, je tej stroki gostinstvo najbližje. Vzorna postrežba in okusno pripravljena omizja bi lahko bila nekaterim podjetjem »gostinske stroke za vzor. Ljudski magazin je poleg razstavne prostora uredil še prodajalno na dvorišču, kjer je obiskovalec lahko kupil razne predmete, žal, nič drugega kot se dobi v trgovini sami.

Oddelek za tekstil in obutev je bil še kar najbolj privlačen. Res je, da je dosti teh predmetov naročenih od strank, vendar so se predstavila tudi podjetja, ki izdelujejo konfekcijo predvsem za široko potrošnjo.

Med razstavljalci je svoje izdelke pokazala tu Celjska zlatarna, ki je s svojimi predmeti zaslovela po vsej Jugoslaviji. Na ogled je postavila srebrni jedilni pribor in nakit ter se odkrito (Nadaljevanje na drugi strani.)

